

Μαθησιακές δυσκολίες

Σημεία - Ενδείξεις για έγκαιρη αναγνώριση

Ο όρος «Μαθησιακές Δυσκολίες», αν και αναφέρεται σε συγκεκριμένη κατηγορία ειδικών αναγκών, στην πράξη χρησιμοποιείται ελαστικά, πολυσυλλεκτικά και με ιδιαίτερη ευκολία με αποτέλεσμα να αλλοιώνεται το περιεχόμενό του (Παντελιάδου, 2000).

Σύμφωνα με τον τελευταίο ευρέως αποδεκτό από την επιστημονική κοινότητα ορισμό:

«Οι **Μαθησιακές Δυσκολίες** είναι ένας γενικός όρος που αναφέρεται σε μια **ανομοιογενή ομάδα διαταραχών** οι οποίες εκδηλώνονται με σημαντικές δυσκολίες στην **απόκτηση και χρήση ικανοτήτων ακρόασης, ομιλίας, ανάγνωσης, γραφής, συλλογισμού ή μαθηματικών ικανοτήτων**. Οι διαταραχές αυτές είναι εγγενείς στο άτομο και αποδίδονται σε δυσλειτουργία του κεντρικού νευρικού συστήματος· μάλιστα είναι δυνατόν να υπάρχουν σε όλη τη διάρκεια της ζωής.

Με τις Μαθησιακές Δυσκολίες μπορεί να συνυπάρχουν προβλήματα σε συμπεριφορές αυτοελέγχου, κοινωνικής αντίληψης και κοινωνικής αλληλεπίδρασης. Αυτά τα προβλήματα ωστόσο δε συνιστούν από μόνα τους Μαθησιακές Δυσκολίες.

Αν και οι Μαθησιακές Δυσκολίες μπορεί να εμφανίζονται μαζί με άλλες καταστάσεις μειονεξίας (π.χ. αισθητηριακή βλάβη, νοητική καθυστέρηση, σοβαρή συναισθηματική διαταραχή) ή να δέχονται την επίδραση εξωτερικών παραγόντων, όπως είναι οι πολιτισμικές διαφορές και η ανεπαρκής ή ακατάλληλη διδασκαλία, αυτές δεν είναι το άμεσο αποτέλεσμα των παραπάνω καταστάσεων ή εξωτερικών επιδράσεων» (Hammill, 1990).

Σημεία - Ενδείξεις για αναγνώριση παιδιών με Μαθησιακές Δυσκολίες (σύμφωνα με την British Dyslexia Association, 1999), (Κανδαράκης, 2004)

Στη νηπιακή ηλικία:

A. Γλωσσικές Ενδείξεις

- Αργοπορημένη καθαρή ομιλία
- Εκφέρει συχνά μπερδεμένες φράσεις
- Αντικαθιστά λέξεις με συναφές νόημα
- Αδυναμία να θυμάται την ονομασία γνωστών αντικειμένων
- Δυσκολία στην ομαδοποίηση αντικειμένων

- Δυσκολία στο να μάθει παιδικά τραγουδάκια, ομοιοκατάληκτες λέξεις

B. Μη Γλωσσικές Ενδείξεις

- Περπάτησε νωρίς, αλλά δεν μπουσούλησε
- Δυσκολίες στην ένδυση
- Του αρέσει να του διαβάζουν, αλλά δε δείχνει ενδιαφέρον για γράμματα ή λέξεις
- Συχνά κατηγορείται ότι δεν ακούει αυτά που του λένε ή ότι δε δείχνει προσοχή
- Είναι απρόσεκτο, αδέξιο
- Έχει δυσκολίες στο να πιάνει, να κλωσάει ή να πετάει μπάλα, να πηδάει στο ένα πόδι, να κάνει ελαφρά πηδηματάκια
- Μπερδεύει το πάνω-κάτω, μπρος-πίσω, αριστερά-δεξιά (χωρικό προσανατολισμό)

Στην Α' Τάξη του Δημοτικού:

- Λάθη ανάγνωσης και γραφής σε διδαγμένα γράμματα
- Δυσκολία κατανόησης του περιεχομένου του κειμένου που διαβάζει ή ακούει
- Αργή αντιγραφή κειμένου από τον πίνακα ή το βιβλίο
- Ακατάστατη ή δυσανάγνωστη γραφή
- Μουτζουρώματα
- Δυσκολία στην εκμάθηση της ορθογραφίας
- Συγχέει τις προ-μαθηματικές έννοιες (περισσότερο-λιγότερο)
- Δυσκολία στις μαθηματικές πράξεις και την κατανόηση του περιεχομένου των προβλημάτων

Στις άλλες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου

A. Στην Ανάγνωση

- Παράλειψη, πρόσθεση, αντικατάσταση, αντιμετάθεση γραμμάτων, συλλαβών, λέξεων
- Ανάγνωση αργή, διστακτική, συλλαβική, χωρίς ροή και νόημα
- Χάσιμο της σειράς στο βιβλίο
- Δυσκολία στην κατανόηση του περιεχομένου του κειμένου που διαβάζει ή ακούει
- Ελλιπείς γνωστικές και μεταγνωστικές στρατηγικές μάθησης

B. Στην Γραφή

- Πολλά ορθογραφικά λάθη
- Παραλείψεις, προσθέσεις, αντικαταστάσεις γραμμάτων
- Καθρεπτική γραφή
- Κακογραφίες, μουντζούρες
- Προτάσεις ασύνδετες, χωρίς νόημα

Γ. Στα Μαθηματικά

- Δυσκολία στις πράξεις
- Δυσκολία στην κατανόηση του περιεχομένου των προβλημάτων

Δ. Γενικές Δυσκολίες

- Στον προσανατολισμό και στην αίσθηση του χώρου
- Στην προσοχή
- Στην οργάνωση του χρόνου και της μελέτης
- Στον προγραμματισμό

Από τα 12 και Πάνω

- Συνεχίζει να έχει δυσκολίες στην ανάγνωση
- Κάνει λάθη στην ορθογραφία και στη γραφή
- Έχει ανάγκη από ανάλυση και συχνές επαναλήψεις των οδηγιών των ασκήσεων
- Μπερδεύεται στη χρήση μεγάλων λέξεων
- Μπερδεύει τόπο, χρόνο και ημερομηνίες
- Δυσκολεύεται στον προγραμματισμό και την οργάνωση
- Παρουσιάζει χαμηλή αυτοπεποίθηση και αυτοεκτίμηση

Επειδή οι εκπαιδευτικοί συναντούν συχνά μαθητές με χαμηλή σχολική επίδοση, χωρίς να μπορούν να προσδιορίσουν με βεβαιότητα τις αιτίες της σχολικής αποτυχίας, θα πρέπει να γίνεται έγκαιρη παραπομπή και διάγνωση από Ειδικούς όχι μόνο για να προσδιορίζονται τα ειδικά προβλήματα των μαθητών αλλά και να διαπιστώνονται και οι ικανότητες, τα ενδιαφέροντα, τα κίνητρα, οι συναισθηματικές, κοινωνικές και εκπαιδευτικές ανάγκες.

Πηγές:

Κανδαράκης, Α. (2004). *Συνυπάρχουν οι Μαθησιακές Δυσκολίες με τα προβλήματα Συμπεριφοράς; Θεωρητική διερεύνηση-Πρακτική Αντιμετώπιση*. Αθήνα: Σαββάλας.

Παντελιάδου, Σ. (2000). *Μαθησιακές Δυσκολίες και Εκπαιδευτική Πράξη. Τι και Γιατί*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Hammill, D.D. (1990). *Learning Disabilities: Basic concepts, assessment practices and instructional strategies*. Austin, TX: Pro-ed.

Τριχείλη Αλίκη

Λογοθεραπεύτρια

